

Hoe geef je burgerschapsonderwijs vorm **in educatief aanbod**

SLO - Matthijs Driebergen

De wens en de zoektocht

- Haags Historisch Museum
 - SLO
-
- Dilemma
 - Zoektocht scholen
 - Zoektocht informatie

Jij, als burger in de maatschappij

Museumles gr 7/8 en klas 1 en 2

- BurgerschapstoolsSLO
- Geschiedenis als bron
- Geen vast omlijnd verhaal

Take out Waar liepen we tegen aan?

Wethouder die komt en zegt, willen jullie iets met burgerschap doen. Dilemma neer zetten.

- Burgerschapstools SLO
- Geschiedenis als bron

Hobbel

- Geen vast omljnd verhaal

Burgerschap: Wat scholen moeten I

- Scholen moeten sinds 2006 aandacht besteden aan burgerschap.
- Burgerschap is momenteel vooral een opdracht aan de school, waarin scholen veel ruimte hebben om vanuit hun visie inkleuring te geven aan burgerschap.
- Weinig concrete doelen waar de school aan zou moeten werken.
- Tegenvallende resultaten op burgerschapsonderwijs.
- 2021: aangescherpte wet.
- Ondersteuning SSV en EB

Burgerschap: waar gaat dat over?

Verskillende visies:

- **Kenniscurriculum**; burgerschap als kennisdomein, met vaardigheden op democratisch handelen
- ***Kritisch denken*-paradigma**; burgerschap als instrument om kritische en mondige burgers op te leiden
- **Bildung**; burgerschap als vorming en identiteitsontwikkeling
- **Pedagogische benadering**; burgerschap als sociaal en veilig klimaat in de klas/op school
- **Internationale perspectieven**; global citizenship, human rights and SDG's, social justice, cultural heritage

Burgerschap: Wat scholen moeten II de aangescherpte wet

Het nadrukkelijk en expliciet **bijbrengen** van respect voor en kennis van de **basiswaarden van de democratische rechtsstaat** (wetsartikel a)

Het beschrijven hoe zij met hun leerlingen **werken** aan de **sociale en maatschappelijke competenties** die nodig zijn om te **functioneren** in een pluriforme democratische **samenleving** (wetsartikel b)

Het borgen van aandacht voor/ kennis van soorten van **diversiteit** op het niveau van groepen en individuen en het **bevorderen van de acceptatie daarvan** (wetsartikel c)

Het **vormgeven** van de **school als oefenplaats** voor democratisch burgerschap (wetsartikel d)

- https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/35352_verduidelijking_van_de

Burgerschap: waar gaat dat over? II

Samenleving (omgaan met diversiteit)

Democratie (democratisch handelen)

Basiswaarden (vrijheid, gelijkheid, solidariteit)

Leerlingen doen binnen en buiten de school vormende ervaringen op

De school is een belangrijke oefenplaats voor burgerschap

Scholen ontwikkelen een visie op burgerschapsonderwijs waarin zij een brug slaan tussen de wet en de visie van de school

Burgerschap: wat kunnen instellingen ermee?

- Scholen 'moeten' iets met burgerschap, dus daar liggen kansen
- Scholen kiezen zelf, vanuit hun visie, welke invulling zij geven
- Generieke programma's – maatwerkprogramma's
- Kernen van burgerschap: basiswaarden, democratie en samenleven
- Burgerschap gaat over het handelen van de leerling

Jij, als burger in de maatschappij

Ruimte	Thema
Souterrain	Welkom, wat is een goede burger
Zaal 1	Communiceren, soorten bronnen
Zaal 2	Gebruik van bronnen om een mening onderbouwd te geven. betrouwbaarheid
Zaal 3	Kritisch denken, wat zie je wel, wat zie je niet? Onderzoeken naar waarheidsgehalte.
Zaal 4	Onderzoeken en inleven in anderen. Meningsvorming, verschillende perspectieven.

Hoe bruikbaar is een bron?

GESCHENK
van
GUSBERT DE CLERCO
P. FRITS

Boos?

Blij?

Gedachtenexperiment

Les als startpunt van burgerschapslessen op school? Zit burgerschap niet eigenlijk al in alles wat je doet?

Les niet voor de leerlingen maar juist voor de leraren?

Geef jij nu
burgerschapsles, en
op welke manier, bij
welke vakken?

Waarom zou jij de les boeken?

Vanuit welk perspectief
zou je zelf aan de slag
gaan?

Hoe zou een culturele instelling
kunnen helpen/ondersteunen
bij burgerschapslessen?

Welke paradigma's
zou je meer kunnen
gebruiken?

Wat verwacht je van
een burgerschapsles?

Burgerschap: wat speelt er nu?

- Juni '22: start kerndoelen Nederlands en Rekenen/Wiskunde
- Juni '22: vakvernieuwingscommissie Maatschappijleer bovenbouw vo waar veel inhouden van burgerschap een plaats moeten krijgen
- Najaar '22: Burgerschap is een basisvaardigheid
- November '22: Kerndoelenteam Burgerschap voor po en onderbouw vo – opgeleverd in november '23
- Sinds augustus '22: Inspectie volgt het burgerschapsonderwijs op scholen kritisch
- September '23: start kerndoelen overige leergebieden